

წ ა შ აქსიმე სლმსარებელი

სეშმარიტი აღსარება მართლისა სარწმუნოებისა*

რწამს ერთი იმერთი, შამაჲ, უშობელ, და ერთი ძჳ და სიტყუად იმრთისაჲ, შამისაგან შობილი, და ერთი სული ჩმიდაჲ, შამისაგან გამოზავალი; სამგუამოვნება, განყოფილი რიცხვთ და თვთებითა მით გუამოვნებისაჲთა და განუყოფელი იმრთეებითა, რომელ განიყოფიან განუყოფელად და შეიერთებიან შეურევნელად, ამისთვისცა ვიტყვთ სამგუამოვნებასა და ერთ არსებასა და ერთსა ბუნებასა იმრთეებისასა, რომელ ზოგადი არს სამთავე იმრთეება და საღმრთოისა ბუნებისა სახჳ; ხოლო თჳსი თვთოეულისა შამისა მამობა უშობელი და ძისა ძეობა შობილი და სულიისა ჩმიდისა გამოსულა, რომელ არცა შამა შეიცვალეზის ძეჲ, ანუ სულად, არცა ძე შამად, ანუ სულად, არცა სული ჩმიდა შამად, ანუ ძეჲ, რომელ თვთებანი შეუცვალეზელ არიან. იმრთად აღვიარებ თვთოეულსა.

სრული იმერთი არს შამაჲ, სრული იმერთი არს ძჳ, სრული იმერთი არს სული ჩმიდაჲ, არამედ არა სამნი იმერთნი, რამეთუ ერთი არს იმერთი და ერთი იმრთეებაჲ, სამითა გუამითა, თანა არსითა. სრცა ბუნებითა განიყოფიან, არცა ადგილით, რამეთუ სადაცა არს შამა, მუნცა ძჳ და სული ჩმიდაჲ, და სადაცა არს ძჳ, მუნ შამაცა და სული ჩმიდაჲ (და სადაცა არს სული ჩმიდაჲ, მუნ შამაცა და ძეჲ). სამებასა თაყუანისვსცემ ერთარსებით და ერთარსებასა სამებით და ერთარსებასა სამგუამოვნანსა და სამებასა ერთარსებასა თანადაუსაბამოსა სწორსა ძლიერებითა და პატივითა. წრთსა იმრთეებასა აღვიარებ წმიდისა სამებისასა, ერთსა ბუნებასა, ერთსა არსებასა, ერთსა ძალსა, ერთსა ჳელმწიფებასა, ერთსა უფლებასა, ერთსა მეუფებასა, დაუსაბამოსა, დაუსრულებელსა, დაუბადებელსა, უხილავსა, გარეშემოუნერელსა, მოუგონებელსა, უსაზღუროსა, უცვალეზელსა, უკუდავსა, უვნებელსა, დამბადებელსა და მპყრობელსა და

განმგებელსა.
 10 ცისა და ქუეყანისა და ზღვსა და ყოველთა ხილულთა და უხილავთა არა არსისაგან არსად მომყვანებელსა, ჳემოქმედსა და წამბადებელსა, ჳომელმან დაბადნა პირველად ზეცისა ძალნი და მჳედრობანი ბევრეულნი აურაცხელნი, სიტყვთ დაბადნა და სულითა ჩმიდითა სრულ ჳყენა.

შერმე თქუა და იქმნეს ცაჲ და ქუეყანაჲ, ზღუჲ და ყოველი რაჲ არს მას შინა, უკანაჲსკნელ დაბადა კაცი ხატად წვსად და მსგავსად, ესე იგი არს თვთმფლობელად თჳსითა ნებითა მიმოვლად და გამომრჩეველად – გინა თუ კეთილისა, გინა თუ ბოროტისა, და დაადგინა იგი სამოთხესა მას ფუფუნებისასა.

ჲოლო შურითა ეშმაკისაჲთა ცთა და მოცემულსა მას მცნებასა იმრთისასა ნებსით გარდაჳდა და გამოვიდა დიდებისა მისგან და საშუებელისა სამოთხისა და თანამდებ სიკუდილისა იქმნა და დაემორჩილა მტერსა მას განდგომილსა. სრამედ არა უგულეზელჳყო იგი წამბადებელმან, ამისთვის ჳერიჩინა და ინება შხოლოდშობილმან ძემან და სიტყუამან იმრთისამან გამოუთქმელითა მით კაცთმოყუარებითა, ნებითა შამისა და სულისათა, ძიება დაბადებულთა თჳსთა: გარდამოჳდა წიალთაგან შამისათა, ვინაჲ იგი არა სადა განეშორა, და დაიძკდრა საშო ყოვლად წმიდისა მის ჳალწულისა სულისა მიერ ჩმიდისა და მიიხუნა მისგან ჳორცნი სულითურთ პირ-მეტყუელით და იშვა იმერთი განწორციელეზული, იშვა გამოუთქუმელად და ქალწულება იგი დედისა დაიცვა განუხრწნელად, არა თავს-იდვა შერევნა ანუ შეცვალეზება, არამედ რაჲ იგი იყო – ეგო, და რაჲ არა იყო – იქმნა. ჳეიმოსა ხატი მონისა ჳეშმარიტად არა ოცნებით და ყოველითურთ გუემსგავსა თვნიერ ცოდვსა, რამეთუ აღვიარებ მას საუკუნოდ და ჳამიერად დაუბადებელად და დაბადებულად უვნებელად და ვნებულად,

* საქართველოს სამოთხე, შეკრიბა და გამოსცა მიხეილ საბინინმა, პეტბ., 1882. გვ. 8-11.

უკუდავად და მოკუდავად, იგივე იმერთი და კაცი, არა თუ სხუა და სხუა, არამედ ერთი არს იგივე პირველ განჯორციელებისა, და შემდგომად განჯორციელებისა ერთი შეზავებული გუამი, ორითა სრულითა ბუნებითა და ორითა ბუნებითითა ნებითა და ორითა საქმითა, ერთ გუამად შეერთებულთა უცვალებელად და შეურევნელად იგივე. ნებსით ინებებდა და იქმოდა საქმეთა საღმრთოთა, ვითარცა იმერთი და იგივე ნებსით ინებებდა კაცობრივთა და უბრალოთა საქმეთა, ვითარცა კაცი; რამეთუ ბუნება უნებელი და უსაქმო არა არს. წრა იძულებით დამორჩილებულ იყო ღი ბუნებითთა თანანადებთა, რამეთუ ნებსით იშვა, ნებსით შეემშია, ნებსით მოეწყურა, ნებსით დაშურა, ნებსით ჯუარს ეცუა, ნებსით მოკუდა ქეშმარიტად და არა ოცნებით.

ესე ყოველი ნებითა კაცობრივისა ბუნებისადათა ყოველივე ბუნებითი და უბრალო წესი კაცებისა თავს-იდვა, მერმე ჯუარს ეცუა, გემო სიკუდილისა იხილა უცოდველმან, დაეფლა და აღდგა მესამესა დღესა, რამეთუ ჯორცთა შისთა ხრწნილებად არა იხილეს და თანა აღადგინა ბუნება კაცობრივი, ამაღლდა ხეცად ბუნებითა მით კაცობრივითა და დაჯდა მარჯუენით შამისა და კუალად მომავალ არს განსჯად ცხოველთა და მკუდართა, რათა მიაგოს კაცად კაცადსა საქმეთა მათთაებრ, ოდეს იგი ბრძანებითა შისითა დასცეს მთავარანგელოზმან საყვირსა და აღდგენ მკუდარნი და გამოვიდენ სამარეთაგან, მაშინ რომელთა დაიმარხეს მართალი (ესე) სარწმუნოება და ჰქმნეს საქმენი კეთილნი, წარვიდენ ცხოვრებად საუკუნოდ; ცოდვლნი და შეურაცხის-მყოფელნი მართლისა სარწმუნოებისანი სატანჯუელად მიეცნენ საუკუნოდ.

წმას ზედა აღვიარებ ერთსა წათლისღებასა წყლისა მიერ და სულისა განმწმედელსა ყოველისავე ბრალისა, სულისა და ჯორცთასა. უზიარები უხრწნელთა ჴრისტეს საიდუმლოთა და მრწამს, ვითარმედ არს ქეშმარიტად ჴორცი და სისხლი ჩუენთს განჯორციელებულისა სიტყვსა იმრთისა, რომელმან მოგუცა ჴორცი და სისხლი თვსი მოსატევებელად ცოდვათა.

ჰვეინყნარებ ყოველთა წესთა უკლესისათა დაწესებულთა მოციქულთა მიერ და წმიდათა ღრებათა. წაყუანის-ვსცემ და ამბორს უყოფ პატიოსანსა ხატსა ჴრისტესსა, რომელ სახე არს განჯორციელებისა შისისა, თაყუანის-ვს-

ცემ ძელსა პატიოსანსა ჯუარისასა და ყოველთა სამღუდელოთა ჭურჭელთა, წმიდასა სახარებასა და წმიდასა ბარძიშსა და რაფცა შეეხების დიდებულთა მათ საიდუმლოთა და წმიდათა უკლესიათა შის ძლით, ჴომელმან ჯერ-იჩინა ჩუენთს უკლესთა-ქმნულთა ტაძართა შინა დამკვდრება. წაყუანის-ვსცემ ხატსა ყოველად წმიდისა იმრთისმშობელისასა და ყოველთა წმიდათასა, სიყუარული-სათვს მხოლოდსა იმრთისა და არა ფერთა მათ წამალთა შინა დაუტეობთ გონებასა, არამედ სულიერთა თუალთა აღვამალლებ პირმშოთა მათ სახეთა მიმართ. წა თაყუანის-ვსცემ და პატივს-ვსცემ ნაწილთა წმიდათასა, რამეთუ აქუს მათ იმრთისა მიმართ მადლი სინმიდისა; ესრეთ მრწამს, ესრეთ აღვიარებ, ესრეთ ნათელღებულვარ და ყოველთა მწვალებელთა და ყოველსა წვალებასა შევარუენებ. ჰვეინყნარებ და პატივს-ვსცემ წმიდათა ღრებათა: **ჩიკიისა** სამასათვრამეტთა წმიდათა მამათა და **კონსტანტინეპოლის** ასორმეოცდაათთა წმიდათა მამათა, **უფესოს** პირველთა ორასთა წმიდათა მამათა, **ქალკიდონს** ექუსასოცდაათთა წმიდათა მამათა, **კონსტანტინეპოლისა** კუალად ასსამეოცდახუთთა წმიდათა მამათა, **კონსტანტინეპოლისა** მესამისა ასსამეოცდაათთა წა მამათა და **ჩიკიას** მეორისა სამასსამოცდაშვდთა წმიდათა მამათა და სხუანიცა, სადა რომელ იქმნეს ღრებანი დამამტკიცებელნი მართლისა სარწმუნოებისანი, რომელიცა კათოლიკე უკლესიამან შეინყნარა და რომელნიცა წმიდათა მათ ღრებათა შეინყნარეს, შევიწყნარებ და რომელი მათ შეაჩუენეს, შევარუენებ და ვადიდებ და უგალობ და თაყუანის-ვსცემ შამასა და ძესა და სულსა ჩმიდასა, რომელსა შუენის დიდება, პატივი და თაყუანისცემა მარადის და უკუნისამდე, ამინ.

ჟოლო რად იგი შეემთხვა ბილნთა მათ **წრიოზს** და **საბელიოზს**, სიტყუასა მას შინა წმიდისა სამებისასა, იგივე შეემთხვა **ჩესტორს** და **სევეროსს**, სიტყუასა მას შინა ჴრისტეს განკაცებისასა, რამეთუ **საბელიოზს** შერევენა ეოცნა იმრთეებისა და ამისთვს ერთსა გუამსა იტყოდა შამისა და ძისა და სულისა ჩმიდისა; ჟოლო **წრიოზ** უსჯულო ჰგონებდა, თუ **საბელიოზს** წინა-აღუდგების და იგიცა ბოროტსა კაპანსა შთავარდა და სამნი არსებანი განყოფილნი ბუნებით იკადრა თქუმად წმიდისა სამებისა. ჟოლო წმიდამან უკლესიამან სამეუფო გზა

გამოირჩია და განაგდო შერევენა **საბელიოზი** და განყოფა **სრიოზისი** და ჰქადაგა წმიდა სამება სამგუამოვნებით, და ერთგუამოვნებით არა იტყვს, არამედ ერთ არსებად აღიარებს, არა სამთა არსებათა იტყვს; ეგრეთვე ღრისტეს განკაცებასა, უსჯულო იგი **ჩესტორ**, ორთა გუამთა და ორთა პირთა იტყოდა. **ჟოლო სევეროს** და მისთანანი იგი უკეთურნი ერთსა ბუნებასა იტყოდეს და ორნივე ნაწილ ეშმაკისა იქმნეს. **ჟოლო კათოლიკე** **სკლესიამან სწორად** განაგდო **ჩესტორის** განყოფა და **სევეროსის** შერევენა და ჰქადაგებს ერთსა გუამსა და ერთსა პირსა ღრისტესსა და ორთა ბუნებათა გუამოვნებით შეერთებულთა შეურევენლად და განუყოფელად და ერთსა ღრისტესა აღიარებს – ძესა იმრთისასა ჩუენთს განკაცებულსა, **ოფალსა** **სესოს** ყოველთა შაცხოვარსა. **სწ უკუე ჩესტორიანნი** აბრალევენ წმიდასა მას ზრებასა შერევენისათს, რომელ ერთი გუამი ჰქადაგეს და ერთ პირად შეკრება თქუეს ორთა ბუნებათა, და კუალად **სევეროზის** მონაფენი განყოფილებას სწამებენ ორთა ბუნებათათს, და ორნივე სირცხულეულ და შეჩუენებულ არიან: **ჩესტორიანნიცა** და მოძლუარი მათი და **სევეროს** და მიმდგომნი მისნი **სეტიქი**, **ბიოსკორე**, **ბიმოთე**, **საიანე**, **სულიანე**, **სეტროს** **სკანრველი** და **სარკიანე** და **სარსანოფი** და **სეოდოსი** და სხუანი ყოველნი მოყუასნი მათნი. **ჟოლო ჩუენ** სარწმუნოსა მას მართლალსარებით აღვიარებთ, რამეთუ ქადაგეს იმერთშემოსილთა მათ მამათა სულისა მიერ წმიდისა, და სწავლისაებრ მოციქულთასა ვიცით ერთი ღრისტე, ერთი გუამი, ერთი პირი ორითა ბუნებითა, იმრთეებისა და კაცებისათა, და ვითარცა ყოვლად დიდებული წმიდა სამება, განუყოფელ არს და შეურევენელ **ოფალი** ჩუენი და მეუფე **სესო** ღრისტე, ერთი იგი წმიდისა სამებისა.

ჟოლო ვინათგან წინა-აღმდგომნი იგი ჩუენნი და მბრძოლნი ჭეშმარიტებისანი გვეტყვიან, თუ ახალი სიტყუა შემოილო **ჩალკიდონის** ზრებამან, ორი ბუნება, და პირველნი მამანი არა ესრეთ იტყოდეს; ამისთს წარმოვიხუენეთ შორის სიტყუანი მამათანი, რომელთა შეუძლოთ მოწსენებად, რათა საცნაურ იქმნეს, ვითარმედ პირველითგან კათოლიკე **სკლესია** ორთა ბუნებათა ქადაგებს ღრისტესა და ერთსა გუამსა და პირველად ყოველთასა მოვილებ მონამედ არა ერთსა ვისმე, არამედ სამას

ათვრამეტთა მამათა, რომელნი სწამებენ, ვითარმედ არა ერთ არს გუამი და ბუნება, არამედ გუამი და პირი ერთ არს, და ბუნება და არსება ერთ არს, რამეთუ მათ ჟამთა გამოწინდა ღუარძლი იგი უსჯულოებისა – **სრიოზ** და **საბელიოზ**, რამეთუ იგინიცა ეგრეთვე იტყოდეს, თუ ბუნება და გუამი ერთ არს, და **საბელიოზ** ერთსა გუამსა და ერთსა პირსა იტყოდა წმიდისა სამებისასა. **ჟოლო სრიოზ** სამსა გუამსა და სამსა არსებასა იტყოდა; ამისთსცა ორნივე შეაჩუენა წმიდამან ზრებამან **ჩიკიისამან** და განცხადებულად ქადაგა წმიდა სამება სამგუამოვნებით, ერთი ბუნება და ერთი არსება განუყოფელი და შეურევენელი. ჟამეთუ ესე ღრისტეს გუამოვნებისა თვთება ვიცით, რამეთუ იგი მხოლოდ არს იმერთი და კაცი. **ჟოლო დაღაცათუ** განწორციელდა სიტყუა იმრთისა, რამეთუ არა შეიცვალა ბუნება შისი, რამეთუ შეცვალება ვნება არს. **ჟოლო უენებელი** **სგი** უცვალბებელ არს, რომელ არცა ბუნება შისა იცვალა იმრთეებისაგან და არცა მეტობა რამე მოვიდა შის ზედა და არცა გუამი იგი ძისა იმრთისა იცვალა, რამეთუ ძედ იმრთისავე ეგო, დაღაცათუ ძქ კაცისა იქმნა და შან თავადმან იშენა თავისა ძესისა ტაძარი იგი ჯორცთა სულითურთ გონიერით და თავი ძესი გუამ-ჰყო ჯორცთა მათ წმიდათა და თავსა შორის ძესსა შემზადნა იგინი; რამეთუ საცნაურ არს, ვითარმედ განწურვებასა შინა რკინისასა გინა შეშისასა, ორისა საქმისა ჯერ არს გულისწმისყოფა, რამეთუ განწურვება ითქმის განწურვებულისა მის ერთითა სახითა, რამეთუ რკინა იგი, გინა თუ შეშა, ცეცხლად პირველ ყოფილად შევალს და მიიღებს მისგან ცეცხლსა არღა ყოფილსა, და ექმნების ცეცხლსა მას გუამ.

ჟამეთუ რკინასა მას შინა პირველ ყოფილსა აღეგზნების ცეცხლი იგი, რომელი მიიღო პირველ ყოფილისა მისგან ცეცხლისა და იქმნების გუამი იგი რკინისა მის და მას შინა მყოფისა მის ცეცხლისა გუამი ერთ გუამად, რამეთუ არა თავით თვსით აღეტყინა ცეცხლი იგი რკინასა მას შინა მყოფი, ანუ თუ შეშასა, არამედ მიზებად გუამოვნებისა მისისა და განთვსებულად სხუათა ცეცხლთაგან შემზადებასა რკინად იგი, ანუ თუ შეშა, ექმნა მას და არს ერთი გუამი რკინისა მისდა ცეცხლისა მის, მას შინა მყოფსა. **ჟოლო** ითქუმის სხუათაცა სახითა განწურვება და მოტყინარეობა რკინისა, გინა

შეშისა, რამეთუ განწურვებული იგი რკინად, ანუ თუ მოტყინარე იგი შეშად, შეინყნარებს ძალსა მას და საქმესა ცეცხლისასა. ჟამეთუ წულილი იგი ბუნება ცეცხლისა მისცემს ზრქელსა მას რკინასა თვისისა საქმისა ძალსა. ოწ უკუე 5 განწურვებასა მას შინა რკინად განწურილდების, ანუ თუ ცეცხლი განგრილდების და ითქმის განცეცხლება რკინისა, გინა შეშისა და არა თუ განრკინება, ანუ განშეშება ცეცხლისა, რამეთუ

რკინად იგი, ანუ შეშად, შეინყნარებს საქმესა ცეცხლისასა. ჰოლო ოფლისა ჩუენისა შესო ჟრისტესთვს ყოვლითურთ ვერ შემოვიღებთ ერთსა სახესა სრულიად მსგავსსა, რამეთუ ესე შეუძლებელ არს, არამედ რაოდენი საჭმარ იყოს, სახისა რადსაგანმე გულისწმა-გყოფთ და კუალად სხვსაგან სახისა მცირედსა აღვიღებთ და ესრეთ მრავლით კერძო და მრავალ სახედ გულისწმისყოფასა საღმრთოსა მოვმადლებთ.

